

www.conpolis.eu

Οι Βασικοί Σκοποί της Ομοσπονδίας εν συντομία:

- Η ενίσχυση των σχέσεων, η ανταλλαγή ιδεών και η αλληλεγγύη μεταξύ των ανά τον κόσμο Κωνσταντινουπολιτών.
- Η προώθηση και προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ειδικότερα των δικαιωμάτων των Κωνσταντινουπολιτών, όπως αυτά προστατεύονται από τις διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις προστασίας δικαιωμάτων του ανθρώπου.
- Η συμπράταση και υποστήριξη προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως

Δεκέμβριος 2024 Τεύχος 12/12

—Πατριαρχική Απόδειξη Χριστουγέννων, σ.2-4.
-Υποστήριξη της ΟΙΟμΚω προς την Σπουδάζουσα Νεολαία, σ.5.
-Μνήμη Λεωνίδα Αστέρη,σ.13-14.
-Μεταφράσεις Βιβλίων για την «Ανταλλαγή Πληθυσμών», σ.15.
-Δράσεις Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σ.16-19.
-Ο ιστορικός Παύλος Καρολίδης και οι Χριστιανοί της Συρίας,σ.20-25.
-Πρόσκληση σε Εθελοντές, σ.25.

Μηνιαία Ενημέρωση Οικουμενικής Ομοσπονδίας Κωνσταντινουπολιτών
Monthly Bulletin of the Ecumenical Federation of Constantinopolitans
Istanbulu Rumların Evrensel Federasyonu Aylık Bülteni

«Εἰς αὐτό το νέον ἔτος, εἰς τὴν πρώτη του μηνός ἦρθα να σας χαιρετήσω, δούλος σας ο ταπεινός.
Ο Βασίλειος ο Μέγας εἶναι πάντα θαυμαστός και στην οικογένειά σας, να ἴναι πάντα βοηθός.»
(Μικρασιατικά Κάλαντα Πρωτοχρονιάς)

Το Διοικητικό
Συμβούλιο της
Οι.Ομ.Κω.
εὔχεται σε ὅλο τον
κόσμο στο Νέο ἔτος
2025 Υγεία-Ευτυχία
και Ειρήνη

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ – ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τιμιώτατοι ἄδελφοί Ἱεράρχαι καί τέκνα ἐν Κυρίῳ
εὐλογημένα,

Ἄνωθεν εὐδοκία ἐφθάσαμεν καί ἐφέτος εἰς τήν
πανέορτον ἡμέραν τῆς κατά σάρκα Γεννήσεως τοῦ
Θεοῦ Λόγου, τοῦ ἐλθόντος εἰς τήν γῆν καί
συναναστραφέντος ἡμῖν «δι' ἄφατον
φιλανθρωπίαν». Τιμῶμεν ἐν ψαλμοῖς καί ὕμνοις καί
ἐν χαρᾷ ἀνεκκλαλήτῳ τό μέγα μυστήριον τῆς
Ἐνανθρωπήσεως, τό «πάντων καινῶν καινότατον, τό
μόνον καινόν ὑπό τόν ἥλιον»[1], διά τοῦ ὁποίου
διανοίγεται εἰς τόν ἄνθρωπον ἡ ὁδός τῆς κατά χάριν
θεώσεως καί ἀνακαινίζεται ἡ σύμπασα κτίσις. Τά
Χριστούγεννα δέν εἶναι βίωσις συναισθηματισμῶν,

οἱ ὁποῖοι «γρήγορα ἔρχονται καί ἀκόμη ταχύτερα παρέρχονται». Εἶναι ὑπαρξιακή
μετοχή εἰς τό ὄλον γεγονός τῆς Θείας Οἰκονομίας. Καθώς μαρτυρεῖ ὁ
Εὐαγγελιστής Ματθαῖος[2], ἡ ἡγεσία τοῦ κόσμου ἠθέλησεν ἐξ ἀρχῆς νά ἀφανίση
τό Θεῖον Βρέφος. Διά τούς πιστούς, ὁμοῦ μέ τό «Χριστός γεννᾶται» τῆς ἐορτῆς
τῆς Σαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ Πατρός καί τούς πενθίμους
κώδωνας τοῦ Πάθους, συνηχεῖ πάντοτε τό «Χριστός Ἄνεστη», τό εὐάγ-γελον
μήνυμα τῆς νίκης κατά τοῦ θανάτου καί τῆς προσδοκίας τῆς κοινῆς ἀναστάσεως.
Τό «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπί γῆς εἰρήνη» ἀκούεται καί πάλιν εἰς ἕνα πλήρη
βιαιοτήτων, κοινωνικῆς ἀδικίας καί καταρρακώσεως τῆς ἀνθρωπίνης
ἀξιοπρεπείας κόσμον. Ἡ ἐκπληκτική πρόοδος τῆς ἐπιστήμης καί τῆς τεχνολογίας
δέν φθάνει εἰς τό βάθος τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος εἶναι πάντοτε
περισσότερον ἀπό αὐτό πού δύναται νά συλλάβῃ ἡ ἐπιστήμη καί ἀπό αὐτό εἰς τό
ὁποῖον ἀποβλέπει ἡ πρόοδος τῆς τεχνολογίας. Δέν γεφυρώνεται ἐπιστημονικῶς
τό χάσμα μεταξύ οὐρανοῦ καί γῆς εἰς τό εἶναι τοῦ ἀνθρώπου.

Σήμερον ἡχεῖ ὁ λόγος περί τοῦ «μετανθρώπου» καί ἐγκωμιάζεται ἡ τεχνητή
νοημοσύνη. Βεβαίως, τό ὄνειρον ἑνός «ὑπερανθρώπου» δέν εἶναι καινοφανές. Ἡ

ιδέα τοῦ «μετανθρώπου» στηρίζεται εἰς τήν τεχνολογικήν πρόοδον καί εἰς τόν ἐξοπλισμόν του μέ πρωτοφανή εἰς τήν ἀνθρωπίνην ἐμπειρίαν καί ἱστορίαν μέσα, διά τῶν ὁποίων θά δυνηθῆ νά ὑπερβῆ τό μέχρι σήμερον ἰσχύον ἀνθρώπινον μέτρον. Ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι τεχνοφοβική. Προσεγγίζει τήν ἐπιστημονικήν γνῶσιν ὡς «θεόσδοτον δῶρον εἰς τόν ἄνθρωπον», χωρίς ὅμως νά ἀγνοῆ ἢ νά ἀποσιωπᾷ τοὺς κινδύνους τοῦ ἐπιστημονισμοῦ. Εἰς τήν Ἐγκύκλιον τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (Κρήτη, 2016), τονίζεται ἡ συμβολή τοῦ Χριστιανισμοῦ καί «εἰς τήν ὑγιᾶ ἀνάπτυξιν τοῦ θύραθεν πολιτισμοῦ», ἀφοῦ ὁ Θεός «ἔθεσε τόν ἄνθρωπον οἰκονόμον τῆς θείας δημιουργίας καί συνεργόν Αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ». Ἐν συνεχείᾳ, σημειοῦται μετ' ἐμφάσεως: «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἔναντι τοῦ συγχρόνου ἄνθρωποθεοῦ, προβάλλει τόν Ἐθεάνθρωπον ὡς ἔσχατον μέτρον πάντων: Ὁὐκ ἄνθρωπον ἀποθεωθέντα λέγομεν, ἀλλά Θεόν ἐνανθρωπήσαντα» (Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Ἔκδοσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, Γ', 2 PG 94, 988)»[3].

Ἡ ἀπάντησις εἰς τό κρίσιμον ἐρώτημα, πῶς ἄχρι τῆς ἐσχάτης «ὀγδότης ἡμέρας», μέ τόν τιτανισμόν καί τόν προμηθεϊσμόν τοῦ τεχνολογικοῦ πολιτισμοῦ, τῶν μετεξελίξεων καί τῶν μεταπτώσεων του, ἐν μέσῳ ἀνθρωποθεϊστικῶν μετανθρωπισμῶν ἢ ὑπερανθρωπισμῶν, θά διασωθῆ ὁ «πολιτισμός τοῦ προσώπου», ὁ σεβασμός τῆς ἱερότητος καί ἡ ἀνάδειξις τῆς ὠραιότητός του, ἐδόθη ἄπαξ καί διά παντός ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς Θεανθρωπινότητος. Ὁ Θεός Λόγος ἐγένετο σὰρξ, ἡ «ἀλήθεια ἦλθε» καί «παρέδραμεν ἡ σκιά. Εἰς τό διηνεκές τό ἀληθεύειν διά τόν ἄνθρωπον θά συνδέεται μέ τήν σχέσιν του μέ τόν Θεόν ὡς ἀπάντησις εἰς τήν κάθοδον τοῦ Θεοῦ πρός αὐτόν καί ὡς ἀναμονή καί ὑπάντησις τοῦ ἐρχομένου Κυρίου τῆς δόξης. Ἡ ζωσα αὐτή πίστις στηρίζει τόν ἀγῶνα τοῦ ἀνθρώπου νά ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς ἀντιφάσεις καί τὰς προκλήσεις τοῦ ἐπιγείου βίου του, εἰς τήν «ἐπ' ἄρτω» ζωήν[4], εἰς τήν ἐπιβίωσιν καί τήν κοινωνικήν καί πολιτισμικήν ἀνάπτυξιν. Τίποτε ὅμως εἰς τήν ζωήν μας δέν εὐδοκιμεῖ ἄνευ ἀναφορᾶς εἰς τόν Θεόν, μέ ὀρίζοντα τήν «πληρότητα ζωῆς, τήν πληρότητα χαρᾶς καί τήν πληρότητα γνώσεως» τῆς Βασιλείας Του[5].

Τά Χριστούγεννα εἶναι εὐκαιρία διά νά συνειδητοποιήσωμεν τό μυστήριον τῆς ἐλευθερίας τοῦ Θεοῦ καί τό μέγα θαῦμα τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Χριστός κρούει τήν θύραν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ὅμως μόνον ὁ ἴδιος ὁ ἐλευθερία τετιμημένος ἄνθρωπος δύναται νά τήν ἀνοίξῃ. «Ἀσφαλῶς, χωρίς Αὐτόν, χωρίς τόν Χριστόν», γράφει ὁ μακαριστός π. Γεώργιος Φλωρόφσκυ, «ὁ ἄνθρωπος δέν μπορεῖ νά κάνει τίποτε. Κι ὅμως, ὑπάρχει κάτι πού μόνο ἀπό τόν ἄνθρωπο μπορεῖ νά γίνῃ – τό νά ἀνταποκριθῆ στήν κλήσιν τοῦ Θεοῦ καί νά

ἴδεθε ἴ Τόν Χριστόν»[6].

Διά τοῦ «Ναί» εἰς τήν ἄνωθεν κλήσιν ὁ Χριστός ἀποκαλύπτεται ὡς «τό φῶς τό ἀληθινόν»[7], ὡς «ἡ ὁδός, ἡ ἀλήθεια καί ἡ ζωή»[8], ὡς ἡ ἀπάντησις εἰς τά ἔσχατα ἐρωτήματα καί τās ἀναζητήσεις τοῦ νοός, εἰς τούς καρδιακούς πόθους καί τās ἐλπίδας τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά καί εἰς τό πόθεν καί πρός τί τῆς δημιουργίας. Εἰς τόν Χριστόν ἀνήκομεν, ἐν Αὐτῷ εἶναι ἠνωμένα τά πάντα. Ο Χριστός εἶναι «τό Α καί τό Ω, ὁ πρῶτος καί ὁ ἔσχατος, ἀρχή καί τέλος»[9]. Ἐν τῇ ἐκουσίᾳ σαρκώσει Του «δι' ἡμᾶς τούς ἀνθρώπους καί διά τήν ἡμετέραν σωτηρίαν», ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος «οὐκ ἀνθρώπων ᾤκησεν ἕνα, ἀλλ' ἀνθρώπου φύσιν τῇ ἑαυτοῦ περιέθηκεν ὑποστάσει»[10], θεμελιώσας τοιουτοτρόπως τόν κοινόν αἰώνιον προορισμόν καί τήν ἐνότητα τῆς ἀνθρωπότητος. Δέν ἀπελευθερώνει ἕνα λαόν, ἀλλά σύμπαν τό γένος τῶν ἀνθρώπων, δέν τέμνει σωστικῶς μόνον τήν ἱστορίαν, ἀλλά καινοποιεῖ τήν κτίσιν πᾶσαν. Ὁμοῦ μετά τῆς ἱστορίας, ἰσχύει καί διά τά σύμπαντα ὀριστικῶς καί καθοριστικῶς τό «πρό Χριστοῦ» καί τό «μετά Χριστόν». Καθ' ὅλην τήν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐν τῇ ἱστορίᾳ καί δι' αὐτῆς πρός τά ἔσχατα, πρός τήν ἀνέσπερον ἡμέραν τῆς ἐπουρανίου Βασιλείας τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πορείαν τῆς, ἡ «οὐκ ἐκ τοῦ κόσμου» Ἐκκλησία μαρτυρεῖ περί τῆς ἀληθείας, ἐπιτελοῦσα τό ἀγιαστικόν καί πνευματικόν αὐτῆς ἔργον «ὑπέρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς».

Ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Κλίνοντες εὐσεβοφρόνως τό γόνυ ἐνώπιον τῆς βρεφοκρατοῦσης Θεομήτορος καί προσκυνοῦντες ἐν ταπεινώσει τόν τήν ἡμετέραν μορφήν ἀναλαβόντα «ἐν ἀρχῇ Λόγον», εὐχόμεθα πᾶσιν ὑμῖν εὐλογημένον Ἅγιον Δωδεκάήμερον, αἴσιον δέ, ὑγιερόν, εἰρηνικόν, εὐκαρπον ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς, πλήρη πνευματικῆς εὐφροσύνης καί θείων δωρημάτων τόν νέον ἐνιαυτόν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου, κατά τόν ὁποῖον σύμπας ὁ χριστιανικός κόσμος συνεορτάζει καί τιμᾷ τήν 1700ήν ἐπέτειον τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Χριστούγεννα 2024

† Ο Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρός Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

1. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Ἐκδοσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, PG 94, 984., 2. Ματθ. α', 18 – β', 1-23., 3. Ἐγκύκλιος, § 10., 4. Βλ. Ματθ. δ', 4., 5. Ἀλεξάνδρου Σμέμαν, Πιστεύω, ἐκδ. Ἀκρίτα, Ἀθήνα 1991, σ. 129., 6. Γεωργίου Φλωρόφσκυ, Δημιουργία καί ἀπολύτρωση, ἐκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1983, σ. 17., 7. Ἰωάν. α', 9., 8. Ἰωάν. ιδ', 6., 9. Ἀποκ. κβ', 13., 10. Νικολάου Καβάσιλα, Ἑπτὰ ἀνέκδοτοι λόγοι, Θεσσαλονίκη 1976, σ. 108.

Ολοκληρώθηκαν οι Φετινές Δύο Δράσεις του Προγράμματος ΕΛΠΙΣ για την Υποστήριξη της Μαθητιώσας και Φοιτητιώσας Νεολαίας με καταγωγή από την Κωνσταντινούπολη

Στα πλαίσια του Προγράμματος ΕΛΠΙΣ που έχει σκοπό την συμβολή της αναζωογόνησης της Ρωμιοσύνης της Κωνσταντινούπολης εντός και εκτός της βασιλίδας των Πόλεων κάθε χρόνο εδώ και 14 χρόνια οργανώνονται και υλοποιούνται οι δύο δράσεις που αναφέρονται παραπάνω. Κατόπιν δύο προσκλήσεων - ανακοινώσεων που απευθύνονται σε μαθήτριες/ες των δύο τελευταίων τάξεων των Λυκείων στην Ελλάδα και σε φοιτήτριες/ες που σπουδάζουν σε ΑΕΙ της Ελλάδος και έχουν καταγωγή από την Κωνσταντινούπολη υπέβαλαν και **υποστηρίχθηκαν 82 και 77** νέες και νέοι αντίστοιχα. Οι δύο αριθμοί αποτελούν ρεκόρ για όλα τα τελευταία χρόνια.

Μετά από αξιολόγηση των αιτήσεων σε κάθε υποψηφία/ο χορηγήθηκε υποστήριξη που κυμαίνεται από 200-450 Ευρώ ενώ ο συνολικός προϋπολογισμός ανήλθε σε 48.000 Ευρώ. Το ποσό εξασφαλίστηκε με συνεχής προσπάθειες και υποβολή αιτημάτων από χορηγούς που ανακοινώνουμε τις ευχαριστίες μας στα Ενημερωτικά Δελτία της Οιομκω.

Όπως αναφέραμε στο Δελτίο του Νοεμβρίου 2024 είναι εντυπωσιακό το υψηλό επίπεδο των επιδόσεων των μαθητριών/ων και φοιτητριών/ων.

Στις 18 και 19 Δεκεμβρίου 2024 οργανώθηκε από το Δ.Σ. διαδικτυακή διάλεξη προς την νεολαία μας με θέμα: «**Τι προσπαθεί να κάνει η Οιομκω. Οικουμενική Ομοσπονδία Κωνσταντινουπολιτών**» που έδωσε την δυνατότητα ενημέρωσης για τις τρέχουσες δραστηριότητες αλλά και τους στρατηγικούς στόχους της Οιομκω. Οι ερωτήσεις που τέθηκαν από τους παρακολουθούντες αλλά και η συζήτηση που ακολούθησε υπήρξε πολύ ενδιαφέρουσα.

Όσον αφορά για τις ειδικότητες των φοιτητών στα ΑΕΙ η κατανομή των ειδικοτήτων είναι: Αρχιτέκτονες: 4, Νομική: 1, Πληροφορική: 7, Σπουδές Μηχανικών: 13, Οικονομικά: 15, Εφαρμοσμένων Τεχνολογιών: 12, Πολιτισμού: 4, Θεωρητικές: 4, Υγείας: 5, Ιατρική: 3, Εκπαίδευσης: 5.

Εκδήλωση Αλληλεγγύης προς τον Δοκιμαζόμενο Ελληνισμό της Ουκρανίας στο Πνευματικό Κέντρο Κωνσταντινουπολιτών

Πραγματοποιήθηκε με επιτυχία η εκδήλωση για την προβολή της ταινίας ντοκιμαντέρ «Ας Βασιλεύουν Ρουμέι! Οι Έλληνες της Αζοφικής» με ελληνικούς υπότιτλους που πραγματοποιήθηκε το απόγευμα της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2024 με την συνεργασία της Ένωσης Ελλήνων της Ουκρανίας στην Ελλάδα και της Οιομκω.

Στην αρχή ομίλησε εκ μέρους της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Χριστιανουπόλεως κ. Προκόπιος μεταφέροντας τις Πατριαρχικές ευχές.

Συμμετείχε στην εκδήλωση ο Διευθυντής της Δνσης Α7 του ΥΠΕΞ κ. Μιχαλόπουλος.

Χαιρετισμούς απηύθυναν κατά σειρά: ο Πρόεδρος της Οιομκω κ. Νίκος Ουζούνου, ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας των Ελληνικών Συλλόγων Ουκρανίας κ. Στέφανος Μακχσμά (Mr. Stepan Makhsma) και ο Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων της Ουκρανίας στην Ελλάδα (ΕνΕΛΟυ-Ελ) κ. Κύριλος Κραβτσοχένκο (Mr. Kyryl Kravchenko).

Η Αντιπρόεδρος της ΕνΕΛΟυ-Ελ κυρία Σβετλάνα Πετροπούλου παρουσίασε την ιστορία των Ελλήνων της Ουκρανίας, με έμφαση της περιοχής Μαριούπολης της Αζοφικής θάλασσας, όπως επίσης τις συνέπειες του πολέμου που εξαπέλυσε η Ρωσία πριν από 3 χρόνια αλλά και υπό τον μανδύα των αποσχιστικών επιθέσεων τα τελευταία 10 χρόνια. Παραθέτουμε την παρουσίαση ακολούθως.

Είναι η πρώτη ταινία που γυρίστηκε στην γλώσσα των Ελλήνων της Αζοφικής (ρουμέικη γλώσσα) για τη μοναδική πολιτιστική κληρονομιά και τις παραδόσεις των Ελλήνων στην Ουκρανία. Η υπόθεση της ταινίας είναι οι λίγες μέρες του καλοκαιριού του 2021, όπου παρουσιάζονται τα έθιμα

και ο πολιτισμός: η γλώσσα, η μουσική, ο χορός, η ποίηση, το θέατρο, η μαγειρική, η συνηθισμένη και εορταστική ζωή των Ελλήνων της Αζοφικής, των κοινοτήτων του Μαλογιανισόλ, του Σαρτανά και της Γιάλτας της περιφέρειας Ντονέτσκ της Ουκρανίας.

Η ταινία γυρίστηκε με πρωτοβουλία του ελληνικού συλλόγου «ΕΝΟΤΗΤΑ» (Κίεβο) και την παραγωγή της τηλεοπτικής και ραδιοφωνικής εταιρείας «UA:SUSPILNE». Σκηνοθεσία: Αντρί Μακσιούτα, Παραγωγή: Αντώνης Σαββίδης.

Οι Έλληνες της Αζοφικής είναι μια ξεχωριστή εθνοτική ομάδα Ελλήνων με τη δική τους γλώσσα και κουλτούρα, που σχηματίστηκαν στο έδαφος της χερσονήσου της Κριμαίας και από τα τέλη του 18ου αιώνα ζουν συμπαγώς στη βόρεια ακτή της Θάλασσας του Αζόφ. Από τον Μεσαίωνα, οι Έλληνες της Αζοφικής αυτοαποκαλούνταν «ρωμαίος», δηλαδή «κάτοικος της Ανατολικής Ρωμαϊκής (Βυζαντινής) Αυτοκρατορίας» που στην τοπική διάλεκτο μετατράπηκε σε «ρουμί».

Η ρωσική ένοπλη επίθεση κατά της Ουκρανίας, που ξεκίνησε το 2014 και απέκτησε χαρακτήρα μεγάλης κλιμάκωσης στις 24 Φεβρουαρίου 2022, θέτει σε κίνδυνο εξαφάνισης τη μοναδική κουλτούρα των Ελλήνων της Ουκρανίας, δηλαδή των Ελλήνων της Αζοφικής.

Λόγω της ρωσικής εισβολής, τα 45 ελληνικά χωριά από τα 48 βρίσκονται στα κατεχόμενα, μερικά από αυτά καταστράφηκαν ολοσχερώς ή σχεδόν ολοσχερώς. Το κέντρο του ουκρανικού ελληνισμού, η πόλη Μαριούπολη η οποία ιδρύθηκε από τους Έλληνες στις 1778, καταστράφηκε σχεδόν ολοσχερώς. Καταστράφηκε και βανδαλίστηκε το κτίριο της Ομοσπονδίας Ελληνικών Συλλόγων Ουκρανίας που ένωσε 106 ελληνικούς συλλόγους από

Η κα. Σβετλάνα Πετροπούλου, ο κ. Στέφανος Μακχσμά και ο κ. Κύριλος Κραβτσένκο

Η

Ο Πρόεδρος της Οιομκω Νίκος Ουζούνογλου με τα μέλη των Συλλόγων Ελλήνων της Ουκρανίας

όλη την Ουκρανία, καταστράφηκαν ολοσχερώς το πολιτιστικό κέντρο «Μαιώτιδα», το Πανεπιστήμιο Ανθρωπιστικών Σπουδών Μαριούπολης (με την ισχυρότερη έδρα για τη μελέτη της Νεοελληνικής γλώσσας), το Μουσείο Τέχνης Κουιντζή, το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Εθνογραφίας Μαριούπολης. Ως εκ τούτου, η ένοπλη επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας απειλεί την ολοκληρωτική καταστροφή, ειδικότερα, της εθνικής κοινότητας των Ελλήνων της Αζοφικής και της μοναδικής γλώσσας και πολιτισμού τους.

ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ

Οι Έλληνες είναι μια εθνική ομάδα που ζει στο έδαφος της σύγχρονης Ουκρανίας από την αρχαιότητα και μπορεί να θεωρηθεί αυτόχθονος πληθυσμός. Οι αρχαιότερες ελληνικές εγκαταστάσεις όπως Ολβία, Τύρας, Νικώνιον, Παντικάπαιον, Χερσόνησος, Κερκινίτις κλπ. ιδρύθηκαν κυρίως τον 6ο αιώνα π.Χ. στη βόρεια ακτή της Μαύρης Θάλασσας, στη νότια ακτή της Αζοφικής Θάλασσας και κατά μήκος του σύγχρονου Στενού του Κέρτς.

Τον 5ο αιώνα π.Χ. κάποιες πόλεις έγιναν μέρος του Βασιλείου του Βοσπόρου. Κατά τη Βυζαντινή περίοδο άρχισε σταδιακά να σχηματίζεται και να αποκτά χαρακτηριστικά γνωρίσματα μια εθνική ομάδα στην Κριμαία, η οποία αργότερα έγινε γνωστή ως οι Έλληνες της Μαριούπολης. Θεωρούνται ως μια ξεχωριστή ομάδα του ελληνικού λαού με την επιρροή των Ελλήνων της Αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας, των Βαλκανίων, των ακτών της Μικράς Ασίας και ορισμένων ελληνικών νησιών στη διαμόρφωση της λαογραφίας και της γλώσσας.

Ο ΕΚΠΑΤΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΜΑΙΑ

Η μετανάστευση των Ελλήνων στα εδάφη της Αζοφικής το 1778-1780 αναγνωρίστηκε ως βίαιη και πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα της Αικατερίνης Β' με πολιτικό στόχο. Το 1778-1780 η κυβέρνηση της Αικατερίνης Β' σε συνεργασία με τον τελευταίο Μητροπολίτη της Γοθθίας και της Κάψφας - τον Ιγνάτιο - οργάνωσε την μετεγκατάσταση των Χριστιανών της Κριμαίας στη βόρεια ακτή της Αζοφικής Θάλασσας. Περισσότερα από 18.000 Έλληνες είχαν εγκαταλείψει τα σπίτια τους.

Ο εκπατρισμός συνοδεύεται από έλλειψη των πιο αναγκαίων, με αφάνταστες δυσκολίες στα μέρη όπου έπρεπε να ξεχειμωνιάσουν ώσπου να φτάσουν στον τελικό τους προορισμό, γεγονός που οδήγησε σε σημαντική θνησιμότητα ανάμεσα στους Έλληνες και άλλους εκτοπισμένους. Μετά από δύο χρόνια περιπλάνησης, μόνο 14.000 των Ελλήνων έφτασαν εκεί όπου τους επέτρεψαν να εγκατασταθούν, στη νότια περιοχή του Ντονέσκ της σημερινής Ουκρανίας. Εκεί ίδρυσαν 20 χωριά και την «πρωτεύουσα» της περιοχής τους - τη Μαριούπολη.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΟΣ

Με την εισβολή του 2022 οι Ρώσοι προσπαθούν να σβήσουν ολόκληρες περιοχές από τον χάρτη. Η πολιορκία της Μαριούπολης, που διήρκεσε τρεις μήνες, άφησε πίσω της μία έρημη πόλη και συνοδεύτηκε όχι μόνο από τους βομβαρδισμούς κατοικιών, αλλά και του μαιευτηρίου, του Δραματικού Θεάτρου με τη λέξη «παιδιά» γραμμένη στο προαύλιο. Σημαντικές ζημιές έχουν και τα γύρω ελληνικά χωριά. Ενδεικτικά, το χωριό Σαρτανά, μόλις 5 χιλιόμετρα από την Μαριούπολη, στο οποίο ζούσαν 10.000 Έλληνες πριν τον πόλεμο, με διαχρονικά σημαντική πολιτιστική δραστηριότητα, βομβαρδίστηκε το 2014 και ξανά το 2022.

Η κωμόπολη Βολνοβάχα (15.000 Έλληνες), το Γρανίντε (3.600 Έλληνες), το Σταρογνάτιβκα (2.100 Έλληνες), το Σταρομλίβκα (2.400 Έλληνες) και άλλα έχουν καταστραφεί στο μεγαλύτερο μέρος τους. Η κωμόπολη Βελίκα Νοβοσίλκα, το Κομάτ, το Μπαγατίρ, το Ουλακλί κλπ. εξακολουθούν να δέχονται πυρά από τις ρωσικές δυνάμεις.

Ανάμεσα σε όλα βομβαρδίστηκαν το Ελληνικό Ιατρικό Κέντρο, το Πολιτιστικό Κέντρο της Ομοσπονδίας Ελληνικών Συλλόγων Ουκρανίας, καθώς και το Μουσείο Τοπικής Ιστορίας.

Ελληνικό Ιατρικό Κέντρο

Ομοσπονδία Ελληνικών Συλλόγων Ουκρανίας

Μουσείο Τέχνης του Αρχιεπίκου Κουίντζι

Στήλη «Μαριούπολη» | Ελληνικό Πολιτιστικό κέντρο «Μαϊώτιδα»

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ

Ενας από τους κύριους τομείς δραστηριότητας της ΟΕΣΟ είναι πολιτιστικός: **Φεστιβάλ Ελληνικού Πολιτισμού «Μέγα Γιορτή»** στο όνομα του Ντονάτ Πατρίτσα - εκδήλωση που πραγματοποιείταν κάθε δύο χρόνια σε διάφορα ελληνικά χωριά της Αζοφικής και στην Μαριούπολη. Το πρόγραμμα περιελάμβανε επίδειξη δειγμάτων λαϊκής χορογραφίας, φωνητικής δημιουργικότητας (στις γλώσσες των Ελλήνων της Αζοφικής), θεατρική πομπή, πάλη Κουρές, αγώνες δύναμης, παραδοσιακά πιάτα, παραστάσεις οργανοπαίχτων. Τον Μάιο του 2024 πραγματοποιήθηκε στο Κίεβο το φιλανθρωπικό **φεστιβάλ ελληνο-ουκρανικού πολιτισμού «Παναίρ»**, το οποίο είχε παρόμοια δομή και ένωσε εκτοπισμένα άτομα ελληνικής καταγωγής από την Περιφέρεια του Ντονέτσκ (Μαριούπολη, Βολνοβάχα κλπ.)

Φεστιβάλ-διαγωνισμός ελληνικού τραγουδιού εις μνήμην της Ταμάρας Κασή - πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά το 2000, τον επόμενο χρόνο μετά τον τραγικό θάνατο της τραγουδίστριας. Στο διαγωνισμό συμμετείχαν τα σύνολα (έως 8 άτομα), οι σόλο ερμηνευτές και ντουέτα, καθώς και οι τραγουδοποιοί. Η υποψηφιότητα: «Τραγούδια στις γλώσσες των Ελλήνων της Αζοφικής/ Ελλήνων της Ουκρανίας» παρουσιαζόταν κάθε χρόνο. Χάρη σε αυτό, συγκροτήματα και σόλο ερμηνευτές από οικισμούς με συμπαγή ελληνικό πληθυσμό της περιοχής του Αζόφ και όχι μόνο (Ζαπορίζια, Κίεβο, Χάρκοβο) παρουσίαζαν τα καλύτερα φωνητικά δείγματα λαϊκής τέχνης στις γλώσσες των Ελλήνων της Αζοφικής.

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΡΩΣΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Αριθμός κατεχόμενων συλλόγων

22

65

Αριθμός κατεχόμενων οικισμών το 2022

Αριθμός κατεχόμενων οικισμών το 2014

38

68

Αριθμός κατεχόμενων συλλόγων

Από το 2014 η Ομοσπονδία Ελληνικών Συλλόγων Ουκρανίας παρείχε βοήθεια σε κατοίκους χωριών πρώτης γραμμής, υποστήριζε μαθητές και δασκάλους της περιοχής, ελληνικές δημιουργικές ομάδες

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ

Ελληνικός χορός, Οδησός

Παραδοσιακές ελληνικές μελωδίες

11

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Οικονομική υποστήριξη εκπαιδευτικών έργων (αναζήτηση πόρων, συνεργατών, ενίσχυση της συνεργασίας με κρατικούς φορείς)

Οργάνωση της εκμάθησης της Νεοελληνικής γλώσσας και των γλωσσών των Ελλήνων της Ουκρανίας

Υποστήριξη για την έκδοση εκπαιδευτικού υλικού (διδασκτικά βιβλία)

Υποστήριξη της διδασκαλίας της Νεοελληνικής γλώσσας στα ιδρύματα γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Διεξαγωγή των Πανουκρανικών Μαθητικών Ολυμπιάδων της Νεοελληνικής γλώσσας και επιστημονικών φόρουμ

14

ΠΑΙΔΙΚΗ ΑΝΑΨΥΧΗ

15

ΚΡΑΤΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΜΑΡΙΟΥΠΟΛΗΣ

Μεταφορά του Πανεπιστημίου λόγω πολέμου και απώλειων
Τον Απρίλιο του 2022, λόγω των εχθροπραξιών και της κατοχής της Μαριούπολης από τις ρωσικές δυνάμεις, το Κρατικό Πανεπιστήμιο Μαριούπολης (αναγκάστηκε να μεταφέρει τη δραστηριότητά του στην πρωτεύουσα της Ουκρανίας - το Κίεβο. Ως αποτέλεσμα του πολέμου, χάσαμε 16 συναδέλφους - καθηγητές και φοιτητές. Ωστόσο, παρά τις τραγικές απώλειες, το πανεπιστήμιο δεν διέκοψε τη λειτουργία του, αλλά επανεκκίνησε τη διδακτική διαδικασία και την επιστημονική έρευνα στη νέα τοποθεσία.

18

ΚΡΑΤΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΜΑΡΙΟΥΠΟΛΗΣ

εγκαταστάθηκε προσωρινά στις εγκαταστάσεις ενός πανεπιστημίου στο Κίεβο και συνέχισε τη δραστηριότητά του, καταβάλλοντας σημαντικές προσπάθειες για την αποκατάσταση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ειδικότερα, δημιουργήσαμε ένα Κέντρο Ανθρωπιστικής Βοήθειας, το οποίο παρέχει ψυχολογική και ανθρωπιστική υποστήριξη στους κατοίκους της Μαριούπολης και σε άλλους εσωτερικά εκτοπιζόμενους που έχουν πληγεί από τον πόλεμο.

19

Το Δ.Σ. της Οι.Ομ.Κω. δώρισε 40 διατακτικές των 30 Ευρώ οι οποίες διανεμήθηκαν από την Ένωση Ελλήνων της Ουκρανίας στην Ελλάδα σε πρόσφυγες

IN MEMORIAM
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΑΣΤΕΡΗΣ, ΑΡΧΩΝ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗΣ
ΤΗΣ Μ. ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ (1936-2024)

Ο αείμνηστος Λεωνίδας Αστέρης, ο Πρωτοψάλτης της Μεγάλης Εκκλησίας, ο επί δεκαετίες υπηρέτης της Βυζαντινής Μουσικής, της Ευρωπαϊκής, αλλά και της Οθωμανικής, δικαίωνε και θα δικαίωνει διαχρονικώς το επώνυμό του: αστήρ της ψαλτικής, μύστης της μουσικής παραδόσεως Ανατολής τε και Δύσεως. Ο φρυκτωρών ζωηρώς μουσικός πυρσός, ο ταπεινός υπηρέτης αυτής της τέχνης, η οποία εκ της φύσεώς της δεν γνωρίζει σύνορα, δεν είναι πλέον μεταξύ μας. Ο Αστέρης ήτο πραγματικός άρχοντας της Πόλης μας και της μουσικής της. Ήτο η φωνή της ψυχής, η φωνή που υμνούσε με βυζαντινή μεγαλοπρέπεια τον Θεό στα αναλόγια του Π. Πατριαρχικού Ναού, ήτο η φωνή που καθήλωνε, η φωνή που ανύψωνε, η φωνή που παρηγορούσε και κυρίως η αισιόδοξη μελωδική φωνή και απαγγελία, που ήτο απόλυτα συνδεδεμένη με τις παραδόσεις του πατριαρχικού και πολιτικού ιερού αναλογίου.

Ο Λεωνίδας Αστέρης, ο καλός και ο πράος τη καρδιά γεννήθηκε το 1936 στην πάλαι ποτέ μεγαλώνυμο Κοινότητα του Γαλατά της Κωνσταντινουπόλεως. Άρχισε την μουσική του σταδιοδρομία στον Ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου ως Κανονάρχος όντας 6 μόλις ετών, υπηρέτησε δε και ως Κανονάρχος στα Πατριαρχικά αναλόγια, «γέμιζαν τα αυτιά του από μικρό παιδί» με την βυζαντινή μελωδία, όπως χαρακτηριστικά αναφέρουν οι παλιοί ψάλτες της Πόλης. Μαθήτευσε δίπλα στον καλλίφωνο και μύστη της παραδόσεως αείμνηστο Πρωτοψάλτη Παναγιώτη Κωνσταντινίδη, δίπλα στον π. Ιωάννη Γαλάνη που ήτο μαθητής Ιακώβου Πρωτοψάλτου, αλλά και δίπλα στον Αναστάσιο Μιχαηλίδη, από τον οποίο

διδάσκεται σε ανύποπτο χρόνο, αυτά τα όποια έπρεπε να γνωρίζει, όταν αργότερα θα ανελάμβανε το όντως βαρύ και ιερό φορτίο του Πρωτοψάλτου της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας. Έψαλε σε διάφορους Ναούς της Πόλης, από δε το 1979 έως το 1984 έψαλε στο Ιερόν Ναό του Αγίου Δημητρίου Ταταούλων. Στις 9 Σεπτεμβρίου 1984 ο αοίδιμος Οικουμενικός Πατριάρχης Δημήτριος του απονέμει το οφίκιο του Άρχοντος Πρωτοψάλτου της Μεγάλης Εκκλησίας.

Ο Λεωνίδας Αστέρης ήτο απόφοιτος του Ωδείου έντεχνης Τουρκικής Μουσικής και τού Ωδείου Λυρικής Σκηνής και Τέχνης της Κωνσταντινούπολης, καθώς και πρωταγωνιστής τενόρος της Λυρικής Σκηνής της Πόλης επί 40 συναπτά έτη. Ασκούσε το επάγγελμα του ηλεκτρονικού έως ότου τον ανακάλυψε το 1969 ο Aydin Gün, ο ιδρυτής της όπερας στην Τουρκία. Εκτίμησε την καλλιφωνία του, τις σπουδές του και το ταλέντο του. Ήταν ο μοναδικός ρωμιός τενόρος επί 40 έτη και φυσικά ο μοναδικός στην ιστορία της όπερας της Πόλης. Μαθήτευσε μεταξύ άλλων και στη Μοζάρτιο Σχολή του Σάλσμπουργκ, κοντά σε μεγάλους διδασκάλους όπως ο Ρόμπερ Βάγκνερ, ο Γούσταβ Κούχν και ο Πέτερ Σράϊερ. Του απονεμήθηκε το Βραβείο Κάρλ Όρφ και είχε λάβει μέρος σε απειράριθμες και μεγάλες διοργανώσεις της όπερας παίζοντας και τραγουδώντας ως πρωταγωνιστής σε έργα παγκοσμίου ρεπερτορίου. Όπως ο μακαρίτης μου είχε αναφέρει, μετά την λήξη κάποιας άριας, ο μαέστρος ονόματι Ζίνο χτύπησε ενθουσιασμένος το ραβδί του μαέστρου στην παρτιτούρα -πράγμα εξαιρετικά σπάνιο- και αναφώνησε ενθουσιασμένος: «Μπράβο Λεόνε!!». Ο μουσικοδιδάσκαλος Αστέρης ήτο μοναδική μουσική περίπτωση: Κατείχε το ύφος και το ηχόχρωμα της βυζαντινής μουσικής παραδόσεως με ακριβή εκτέλεση των διαστημάτων αυτής, παράλληλα κατείχε την ορθοφωνία που απαιτεί η ευρωπαϊκή μουσική. Όταν έψαλε ήτο άριστος ψάλτης, όταν τραγουδούσε στην όπερα άριστος τενόρος με το κατάλληλο ηχόχρωμα. Ήτο συνάμα και άριστος εκτελεστής του οθωμανικού μουσικού ρεπερτορίου, με πολλές μουσικές εμφανίσεις στην Πόλη.

Ο ταυτόχρονα κάτοχος τριών μουσικών παραδόσεων Λεωνίδας Αστέρης τιμήθηκε με πολλές διακρίσεις, έψαλε σε δεκάδες εμφανίσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό καταπλήττοντας τους μουσικόφιλους σε κάθε του εμφάνιση, είτε σε ιερούς ναούς είτε σε άλλους χώρους. Είμαστε ευγνώμονες που ζήσαμε τον δάσκαλό μας, την πολύπλευρη αυτή μουσική προσωπικότητα και που τον είχαμε δίπλα μας. Ήτο άξιος της τιμής όλων και αντάξιος των μουσικών παραδόσεων της Πόλης μας. Είη η μνήμη του αιωνία.

Δρ Αντώνιος Χατζόπουλος

Φανάρι, 7 Δεκεμβρίου 2024

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΩΝ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ CORPUS ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ «ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ»

ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΛΩΖΑΝΝΗΣ (24.7.1923)

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΣ: ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ—Εθελοντής της ΟιομΚω

Στα πλαίσια του Προγράμματος Οιομ.Κω. της προσπάθειας για την διάσωση των ιστορικών τεκμηρίων του Ελληνισμού της Ανατολής έχουν μεταφραστεί από τον εθελοντή μας κ.

Θεόδωρο Γεωργιάδη οι εξής εργασίας:

1. Ladas P. Stephen, *The Exchange of Minorities, Bulgaria, Greece and Turkey*, (New York, The Macmillan Co., 1932), έχουν μεταφραστεί: Αρχικές σελίδες (i-xvi), Εισαγωγή (σελ. 1-24). Μέρος II, Η υποχρεωτική ανταλλαγή των Ελληνικών και Τουρκικών πληθυσμών (σελ. 331-719), Συμπέρασμα (σελ. 720-736), Παραρτήματα (σελ. 737-830) παραθέτονται στα ελληνικά επίσημα κείμενα, η Βιβλιογραφία (σελ. 831-832). Δεν έχουν μεταφραστεί: το Μέρος I, Η ανταλλαγή των μειονοτήτων μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας (σελ. 25-330), το Ευρετήριο (σελ. 833-850).
2. Yildirim Onur, *Diplomacy and Displacement, Reconsidering the Turco-Greek Exchange of Populations, 1922-1934*, (Routledge. New York and London, 2006), (σελ. i-xvi, 1-304). Δεν έχει μεταφραστεί το Ευρετήριο (σελ. 305-310).
3. Morack Ellinor, *The Dowry of the State? The Politics of Abandoned Property and the Population Exchange in Turkey, 1921-1945*, (University of Bamberg Press, Bamberg, 2017) (σελ. i-xii. 1-366). Δεν έχει μεταφραστεί το Ευρετήριο (σελ. 367-373).
4. Pentzopoulos Dimitri, *The Balkan Exchange of Minorities and its Impact on Greece* (Hurst & Co., 2nd edition 2002, with new preface by Michael Lewellyn Smith έχουν μεταφραστεί μόνο: Πρόλογος στη 2η έκδοση (του Michael Lewellyn Smith) (σελ. 11-14), Μέρος I Η Ελλάδα υποδέχεται τους πρόσφυγες (σελ. 1-122). Δεν έχουν μεταφραστεί το Μέρος II Οι πρόσφυγες δέχονται την Ελλάδα (σελ. 123-236) τα Συμπεράσματα (σελ. 237-254), τα Παραρτήματα (σελ. 255-274), η Βιβλιογραφία (σελ. 275-294), το Ευρετήριο (σελ. 295-300)
5. Mixed Commission for the Exchange of Greek and Turkish Populations, *Opinion of the Neutral Members of June 12th, 1930, Avis Consultatif sur la Question de la liquidation des Biens des Échangeables, Émis en vertu de l'article 4 de la Convention gréco-turque, signé à Ankara, le 10 Juin 1930* (σελ 1-126).

Η ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΚΟΠΙΩΔΗΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΓΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥΣ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ. ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΕΣ ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΟΜΚΩ nnap@otenet.gr

Το Πρόγραμμα Κοινωνικής Αλληλεγγύης της Οι.Ομ.Κω.

«Μηνάς Τσιτσάκος»

Ξεκίνησε το 2013 και συνεχίζεται—σε συνεργασία με τα μέλη σωματεία της Οι.Ομ.Κω.—με όλες τις δράσεις του, αφού οι ανάγκες αλληλεγγύης προς τον συνάνθρωπο αυξάνονται. Οι αλληπάλληλες κρίσεις της τελευταίας δεκαετίας έχουν συσσωρεύσει πολλά προβλήματα και η κρατική μέριμνα είναι πολύ περιορισμένη.

Η αλληλεγγύη προς τους αδυνάμους ήταν πάντοτε κυρίαρχο κοινωνικό γνώρισμα της Ρωμιοσύνης.

Συνοπτικά οι δράσεις του Προγράμματος είναι:

- Εξασφάλιση στέγης σε 75 άστεγους
- Διανομές 155 διατακτικών κάθε μήνα για αγορά τροφίμων από σουπερμάρκετ.
- Εξασφάλιση φαρμάκων και υγειονομικού υλικού σε 35 οικογένειες.
  - Εξασφάλιση της πρόσβασης σε ιατρικές υπηρεσίες.
    - Εξασφάλιση αίματος σε έχοντες ανάγκη.
- Μέριμνα για την εισαγωγή ανυπεράσπιστων ηλικιωμένων σε γηροκομεία.
  - Επανασύνδεση ηλεκτροδότησης σε κατοικίες.
- Πληρωμή ενοικίων για τους πρώτους 2 μήνες που υφίστανται εξώσεις όταν υπάρχει αδυναμία
- Αντιμετώπιση γραφειοκρατικών δυσκολιών που στερεί βασικά δικαιώματα του ανθρώπου σε πρόσφυγες Έλληνες όπως οι δυσκολίες έκδοσης αδειών παραμονής, πολιτογράφησης και ΑΜΚΑ
- Πραγματοποίηση εξοδίων ακολουθιών για ανασφάλιστους και μη έχοντες συγγενείς (τους τελευταίους 5 μήνες 6 κηδείες)

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ΧΑΡΗ ΣΤΙΣ ΔΩΡΕΕΣ ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ (ΑΦΟΥ ΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΧΟΥΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΕΙ ΤΙΣ ΔΩΡΕΕΣ ΤΟΥΣ) ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΩΝ. ΖΗΤΑΜΕ ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΑΣ ΕΙΤΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ή ΜΕ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΜΕ ΤΟ nnap@otenet.gr

The Social Solidarity Program of Ec.Fe.Con.

"Minas Tsitsakos"

ALL ACTIONS CONTINUED DURING THIS SUMMER MONTHS

It started in 2013 and continues—in collaboration with the member associations of Ec.Fe.Con.—with all its actions, since the needs of solidarity with fellow human beings are increasing. The successive crises of the last decade have accumulated many problems and government care is very limited.

Solidarity with the weak has always been dominant cultural component of Romiosyni.

In summary, the actions of the Program are:

- Provision shelter to 75 homeless people.
- Distribution of 150 vouchers each month to deprived families to purchase food from supermarkets.
- Provision medicines and health materials to 32 families.
  - Ensuring access to medical services.
  - Facilitating the entrance of alone old to care houses.
    - Finding blood to those in need.
- Reconnection of electricity in residences being cut because of debts.
- Dealing with bureaucratic difficulties that deprive Greek refugees of basic human rights, such as the difficulties of issuing residence permits, naturalization and SOCIAL SECURITY NUMBER (AMKA)
  - Undertaking the cost funeral expenses of those not having anyone (6 the last 5 months)
  - Downpayment of rents for those being driven out of their homes
- Carrying out follow-up expenses for uninsured and non-insured relatives.

IN THE PAST MONTH ALONE WE HAD 2 NEW OWNER APPLICATIONS

NEED OF OUR FELLOW CITIZENS

TO BE UPDATED CONTACT US AT nnap@otenet.gr

Ec.Fe.Con. HAS NO REGULAR INCOME AND THE PROGRAM IS BASED ON PERIODIC DONATIONS FROM FOUNDATIONS AND INDIVIDUALS.

**Πρόσθετη Δράση Κοινωνικής Αλληλεγγύης
Χριστουγέννων Πρωτοχρονιάς
ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ ΔΕΜΑΤΩΝ**

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

**ΟΙΟΜΚΩ—ΝΕΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΩΝ—ΚΟΣΜΕΤΕΙΟΥ
ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ**

ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΤΑ Δ.Σ. ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΝ ΘΕΡΜΑ

**Ετοιμάστηκαν και μοιράστηκαν 150 δέματα με πλούσιο περιεχόμενο
όπως κάθε χρόνο.**

Βοήθησαν στην προετοιμασία:

**Λένα Αναπνιώτη, Μαρία Καραίσκου, Κατερίνα Τρανού, Μαρία Αθανασίου,
Μαρία Κουλέρη, Γιάννης Κουλέρης, Βίκη Σαββαΐδη, Ματίνα Καραίσκου**

Προετοιμασία και διανομή:

Ηώ Δεβλέτογλου, Αλέξανδρος Μπεγάκης, Μάκης Αρρωστίδης

Διανομή:

**Παναγιώτης Κρανιδιώτης, Οδυσσέας Κορακίδης, Ευτυχία Φράγκου, Πέτρος
Σούλης, Ανδρέας Χανιώτης, Στέλιος Σαράντης, Μαρία Αλεξάνδρα Ηλιάδη,
Γιώργος Φώσκολος, Τούλα Μουζάκα Αναστασίου,
Θεοδώρα Φωτογιαννοπούλου -Σωτήρης Ιγνατιάδης, Ρούλα Χατζηνούσκα,
Πόπη Παρασκευοπούλου**

ΧΟΡΗΓΟΙ:

**Βύρων Νικολαΐδης - Peoplecert 150 φιάλες ελαιόλαδο και 150
βασιλόπιτες, ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ τρόφιμα αξίας 1.000 Ευρώ,
Ανώνυμος συμπολίτης μας 5 σακιά όσπρια και ρύζι
Στεργίου-Γλυκά προς Κοσμέτειο**

**Δωρεές υπέρ της Οικουμενικής Ομοσπονδίας
Κωνσταντινουπολιτών**

**Το Δ.Σ. της Οι.Ομ.Κω. ευχαριστεί θερμά για τις ακόλουθες
δωρεές που λήφθηκαν τον Δεκέμβριο 2024**

Υπέρ του Προγράμματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης:

κ. Κωνσταντίνος Αρσλάνογλου –KNS United Private Co. 200 €

κ. Νίνος Ελματζίογλου 300 €

κα. Μαρία Χρηστίδου 50 €

Φιλολογικός Σύλλογος Αρμονία 500 €

Υπέρ του Προγράμματος Υποτροφιών

Αντί δώρου στον κ. Νίκο Μιχαηλίδη

Αρετή Αλεξάνδρα Λουίζου 150 €, Χρήστος Ελματζίογλου 100 € ,

κα. Χριστίνα Κατσούλου 50 € , κα. Γεωργία Κασιμάτη 50 € ,

Στυλιανός Στεφάνου 250 € , Παναγιώτης Αθανασόπουλος 50 € ,

κα. Κορίνα και κος Σπύρος Γκίκας 200 €

Ανεξάρτητες Δωρεές:

Νικόλαος Μιχαηλίδης 50 €

Space Hellas A.E, 1.000 €

ΕΛΠΕΝ 1.000 €

Για το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών σε ΑΕΙ της Πόλης:

ΑΜΚΕ-ΑΙΓΕΑΣ 2.500 €

Ο Καππαδόκης Ιστορικός Παύλος Καρολίδης και η Επικαιρότητα του έργου του περί της Εθνικής Καταγωγής των Ορθοδόξων Χριστιανών Συρίας και Παλαιστίνης (1909) *

Ο Παύλος Καρολίδης υπήρξε ένας από τους σημαντικούς Έλληνες ιστορικούς στα τέλη του 19^{ου} και αρχών 20^{ου} αιώνα. Γεννήθηκε το 1849 στο Ανδρονίκι (Εντιουρλιούκ) της Καππαδοκίας, μία από τις πλουσιότερες κωμοπόλεις της Καππαδοκίας, 11 χλμ. ΝΑ της Καισαρείας. Πατέρας του ήταν ο Κωνσταντίνος Κάρλογλου ή Καρολίδης, εύπορος γαιοκτήμονας και δημογέροντας του Ανδρονικίου. Ο Καρολίδης ανήκε σε οικογένεια λογίων· ο μεγαλύτερος από τα 8 αδέρφια του, ο Ιορδάνης ή Ιάρδανος Καρολίδης, υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους ελληνιστές και ασιανολόγους της Μικράς Ασίας, ενώ διετέλεσε και μέλος του Οθωμανικού Συμβουλίου του Κράτους.

Σπούδασε στη Μεγάλη του Γένους Σχολή και στην Ευαγγελική Σχολή της Σμύρνης. Το 1867 εγγράφηκε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και 3 χρόνια αργότερα πήγε στη Γερμανία με υποτροφία του Σίμωνος Σίνα, όπου και ολοκλήρωσε τις σπουδές του. Παρακολούθησε μαθήματα στο Μόναχο, στο Στρασβούργο και την Τυβίγγη όπου αναγορεύθηκε διδάκτωρ της Φιλοσοφίας, το 1872.

Μετά την επιστροφή του από τη Γερμανία, ο Καρολίδης δίδαξε στο Γυμνάσιο της Χαλκηδόνας και στο Ελληνικό Λύκειο του Πέραν· την περίοδο 1876-1886 δίδαξε στην Ευαγγελική Σχολή της Σμύρνης. Το 1886, με προτροπή του καθηγητή του, Κωνσταντίνου Κοντού, και του Χαρίλαου Τρικούπη, εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, όπου δίδαξε για δύο μήνες στο Πρακτικό Λύκειο. Τον ίδιο χρόνο (1886) εξελέγη υφηγητής της Γενικής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Παράλληλα, το 1893, και ύστερα από μακρά διαμάχη με το Σπυρίδωνα Λάμπρο και το συνυποψήφιό του, Γεώργιο Σωτηριάδη, διορίστηκε απευθείας τακτικός καθηγητής στην έδρα της Ελληνικής Ιστορίας, διαδεχόμενος τον Κωνσταντίνο Παπαρρηγόπουλο.

---

* Το κείμενο για το βιογραφικό του Π. Καρολίδη βασίστηκε στο άρθρο του: Τουλουμάκο Παντελής, «Καρολίδης Παύλος», 2005, Εγκυκλοπαίδεια Μείζονος Ελληνισμού, Μ. Ασία
URL: <<http://www.ehw.gr/l.aspx?id=4762>>

Το δημοσιευμένο έργο του: Ανάμεσα στα έργα της πρώτης συγγραφικής περιόδου, ξεχωρίζουν αυτά που συνιστούν το λεγόμενο «καππαδοκικό κύκλο»: πρόκειται για γεωγραφικές μελέτες που αφορούν την περιοχή της Καππαδοκίας και προδίδουν την έντονη επίδραση που άσκησε στον Έλληνα ιστορικό τόσο ο τόπος γέννησής του όσο και το ιδιαίτερο ιδεολογικό και πνευματικό κλίμα της εποχής. Το 1872, κι ενώ βρισκόταν στην Τυβίγγη, έγραψε την Καππαδοκίας και Πόντου Αρχαιολογία· πρόκειται για μία μικρή, ανέκδοτη πραγματεία, στην οποία προσπαθεί να αποδείξει ότι οι Καππαδόκες προήλθαν από την ανάμειξη των αυτόχθονων κατοίκων της περιοχής με τους Ασύριους επιδρομείς, καθώς και ότι η περιοχή αυτή έλαβε το όνομα «Καππαδοκία» μετά τις επιδρομές αυτές, τις οποίες ωστόσο δε χρονολογεί. Το 1874 εκδίδει τα Καππαδοκικά, ήτοι πραγματεία ιστορική και αρχαιολογική περί Καππαδοκίας, όπου ασχολείται και πάλι με την αρχαία ιστορία της Καππαδοκίας. Είναι αρκετά πιθανόν η Αρχαιολογία να αποτέλεσε το προσχέδιο για τα Καππαδοκικά, κάτι που φαίνεται τόσο από τη θεματική συγγένεια των δύο μελετών όσο και από το ότι αυτούσια αποσπάσματα από την πρώτη μελέτη επαναλαμβάνονται στη δεύτερη. Ακολούθησαν τα Κόμανα και τα ερείπια αυτών, ήτοι μονογραφία αρχαιολογική και τοπογραφική περί Κομάνων το 1882, και η εν Καππαδοκία λαλουμένη Ελληνική διάλεκτος το 1885· η τελευταία αποτελεί και μία από τις σημαντικότερες πραγματείες του συγγραφέα. Πρόκειται για μία γλωσσολογική μελέτη της αρχαίας καππαδοκικής γλώσσας (μετά τον 4ο αι. π.Χ.) και των διαλέκτων της· η μελέτη αυτή βραβεύθηκε από τον Ελληνικό Φιλολογικό Σύλλογο της Κωνσταντινούπολης. Ο «καππαδοκικός κύκλος» έκλεισε με τη διατριβή επί υφηγεσία του Καρολίδη Σημειώσεις τινές επί της Μικρασιανής Αρίας Ομοφυλίας. Αναλαμβάνοντας την έδρα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών της Ελληνικής Ιστορίας ο Καρολίδης εγκαταλείπει την ενασχόλησή του με τον καππαδοκικό χώρο, ενώ οι μελέτες του για τη Μικρά Ασία έχουν πλέον δευτερεύουσα θέση στο έργο του. Κατά την περίοδο 1893-1908, ο Καρολίδης παρουσίασε 18 βιβλία και 38 άρθρα. Το 1891, εξάλλου, εξέδωσε την Εισαγωγήν εις την Ιστορίαν του ΙΘ΄ αιώνος, που μάλλον θα πρέπει να θεωρηθεί εισαγωγικό προοίμιο στην τρίτομη Ιστορίαν του ΙΘ΄ αιώνος, που εκδόθηκε την περίοδο 1892-1903. Ο χαρακτήρας της Ιστορίας είναι καθαρά ελληνοκεντρικός· είναι ενδεικτικό το γεγονός ότι ο δεύτερος τόμος της αφιερώνεται εξ ολοκλήρου στην Ελληνική Επανάσταση του 1821. Ακολούθησε η έκδοση των δύο πρώτων τόμων της Ιστορίας Καθολικής ή Παγκοσμίου, την περίοδο 1894-1895. Πρόθεση του Καρολίδη ήταν η έκδοση 10 τόμων· ωστόσο, κατάφερε να γράψει μόνο 4 τόμους, αφήνοντας το εγχείρημα αυτό ημιτελές. Στο έργο αυτό, πέραν του βασικού του περιεχομένου, ο Καρολίδης ασχολείται με θεωρητικά και μεθοδολογικά προβλήματα της

Ιστορίας, γεγονός που έχει ιδιαίτερη σημασία, αν αναλογιστούμε ότι ελάχιστες μελέτες ανάλογης θεματικής είχαν εκδοθεί ως τότε στην Ελλάδα. Παράλληλα με αυτά, ο Καρολίδης εξέδωσε κι άλλα, μικρότερα έργα. Μετέφρασε επίσης δύο τρίτομες ιστορικές μελέτες του Hertzberg και επιμελήθηκε την τέταρτη –πρώτη αναθεωρημένη– έκδοση της Ιστορίας του Ελληνικού Έθνους του Κωνσταντίνου Παπαρρηγόπουλου, που εκδόθηκε το 1902-1903. Σε αυτά θα πρέπει να προστεθεί και ένας μεγάλος αριθμός πολιτικών άρθρων που δημοσιεύτηκαν στις εφημερίδες, τα οποία αποδεικνύουν την πολιτική δραστηριότητά του Έλληνα ιστορικού.

Η πολιτική του δραστηριότητα: Το 1898 δημοσιεύτηκε το πρώτο γνωστό πολιτικό κείμενο του Παύλου Καρολίδη στον ελλαδικό χώρο. Με δεδομένη την έντονη απαισιοδοξία που επικράτησε την επομένη της εθνικής ήττας του 1897, ο Καρολίδης προσπάθησε να ανανεώσει το ενδιαφέρον των Ελλήνων για την περιοχή της Μακεδονίας –το οποίο, ως απόρροια των εξελίξεων, είχε μειωθεί. Υποστήριζε την ανάληψη δράσης στη Μακεδονία, προκειμένου να περιοριστούν οι δραστηριότητες των Σέρβων και των Βουλγάρων. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι απόψεις του Καρολίδη για τη διπλωματική πολιτική που έπρεπε να ακολουθήσει το ελληνικό κράτος. Ο Καρολίδης απέρριπτε την ιδέα μιας ελληνοσερβικής ή ελληνοβουλγαρικής προσέγγισης, αλλά και οποιαδήποτε προσέγγιση με τη Ρωσία. Η κυρία ιδέα του ήταν η ελληνοτουρκική προσέγγιση, που κατά τη γνώμη του θα εξυπηρετούσε τη Μεγάλη Ιδέα.

Το 1908, ο Καρολίδης εξελέγη βουλευτής Αϊδινίου στην οθωμανική βουλή. Μετά την εκλογή του παρατηρείται μια σημαντική αλλαγή στις απόψεις του: απέρριψε την πολιτική του προοδευτικού εξελληνισμού του οθωμανικού κράτους και την επιβολή του ελληνικού στοιχείου στις υπόλοιπες εθνότητες της αυτοκρατορίας. Υποστήριξε επίσης την ιδέα ότι το οθωμανικό κράτος είναι και θα μείνει τουρκικό στο «σώμα» και ισλαμικό στο «πνεύμα». Για το λόγο αυτόν, οι υπήκοοι της αυτοκρατορίας, ανεξαρτήτως εθνικής προέλευσης πρέπει να έχουν οθωμανική συνείδηση, ενώ οι «Μεγάλες Ιδέες» τους θα έπρεπε να αποβλέπουν στην ανάπτυξη και προαγωγή του εθνικού τους πολιτισμού, ως μέσου για την ανάπτυξη του πολιτισμού και των συμφερόντων της Ανατολής. Γενικότερα, ο Καρολίδης, ως βουλευτής του οθωμανικού κοινοβουλίου, συχνά αγνοούσε τις εντολές της ελληνικής πρεσβείας και της Οργάνωσης Κωνσταντινούπολης, ασκώντας αυτόνομη πολιτική. Κύριοι άξονες των πολιτικών

του απόψεων υπήρξαν ο αντισλαβισμός και η ιδέα της ελληνοτουρκικής προσέγγισης. Η τακτική του αυτή είχε ως αποτέλεσμα να έρχεται συχνά σε σύγκρουση με τα δύο προαναφερθέντα κέντρα της ελληνικής πολιτικής στην Κωνσταντινούπολη.

Στις εκλογές του Μαρτίου 1912 δέχθηκε να συνεργαστεί με το κόμμα της «Ένωσης και Προόδου» και εκλέχθηκε ξανά βουλευτής Αϊδινίου. Η έναρξη των Βαλκανικών πολέμων τον οδήγησε να εγκαταλείψει το οθωμανικό κράτος. Συνειδητοποιώντας ότι οι συνθήκες ήταν ακόμη ακατάλληλες για την επιστροφή του στην Ελλάδα, εγκαταστάθηκε στη Γερμανία περίπου ως το τέλος του Α΄ Βαλκανικού πολέμου.

Ο Καρολίδης επανήλθε στα πανεπιστημιακά του καθήκοντά στην Αθήνα στις αρχές του ακαδημαϊκού έτους 1915-1916 και παρέμεινε στην έδρα ως το 1918, οπότε και απολύθηκε, στο πλαίσιο της εκκαθάρισης του κρατικού μηχανισμού από τα βασιλικά στοιχεία ύστερα από την άρση της ισοβιότητας των δημοσίων υπαλλήλων από τη Βουλή των Λαζάρων. Το 1921, επί ηγεσίας Δ. Ράλλη, μετά την ακύρωση των πράξεων απόλυσης της κυβέρνησης Βενιζέλου, ο Καρολίδης επανήλθε στην παλιά του έδρα, όπου παρέμεινε για δύο χρόνια. Το 1923 συνταξιοδοτήθηκε.

Η συγγραφική παραγωγή του Καρολίδη κατά την περίοδο 1913-1920 υπήρξε πολύ περιορισμένη, εν αντιθέσει με την αμέσως επόμενη. Για πρώτη φορά –την περίοδο 1922-1929– ο Καρολίδης στρέφεται στη μελέτη της νεότερης ελληνικής ιστορίας, από το 1453 ως τις μέρες του, και συγγράφει τα γνωστότερα έργα του: Σύγχρονος Ιστορία (1922-1929) και Ιστορία της Ελλάδος (1925). Εξάλλου, στην επιμέλεια της Στ΄ έκδοσης εκατονταετηρίδας της Ιστορίας του Ελληνικού Έθνους του Κωνσταντίνου Παπαρρηγόπουλου που έκανε, προσέθεσε ως συμπλήρωμα το τελευταίο μέρος της Συγχρόνου Ιστορίας. Το μέρος αυτό κάλυπτε την περίοδο 1897-1929 και αρχικά προοριζόταν ως 8ος τόμος της Ιστορίας. Αυτό αποτέλεσε το τελευταίο έργο του Έλληνα ιστορικού και εκδόθηκε το 1932, δύο χρόνια μετά το θάνατό του. Στο έργο του αυτό ασκεί δριμεία κριτική στο θεσμό της βασιλείας στην Ελλάδα, κάτι που έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τις παλαιότερες απόψεις του. Φτάνει μάλιστα στο σημείο να χαρακτηρίσει τη βασιλεία του Κωνσταντίνου –για τον οποίο είχε εκφραστεί ένθερμα κατά το παρελθόν– ως φενάκη για το ελληνικό κράτος. Ο Παύλος Καρολίδης πέθανε στις 26 Ιουλίου 1930. Ο Καρολίδης υπήρξε μία πολύ σημαντική πνευματική φυσιογνωμία, με σημαίνουσα πολιτική δράση.

Μια σύντομη ανάλυση του βιβλίου του Π. Καρολίδη για τους Ορθόδοξους Χριστιανούς της Συρίας, Παλαιστίνης και Μεσοποταμίας

Στο βιβλίο του Π. Καρολίδη που φαίνεται το εξώφυλλο που εκδόθηκε στην Αθήνα το 1909 στην αρχή αναλύονται τα ιστορικά γεγονότα που ακολούθησαν την εκστρατεία του Μ. Αλέξανδρου, την Ελληνιστική περίοδο με την δυναστεία των Σελευκίδων και την αλληλεπίδραση τους με τους πανάρχαιους πολιτισμούς, κυρίως τον Αραμαϊκό. Ο Ελληνικός πολιτισμός υπήρξε κυρίαρχος στην περιοχή για 9 αιώνες από τους οποίους οι 7 υπήρξαν της Ρωμαϊκής και της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας με την επικράτηση της Χριστιανικής πίστης για 3 αιώνες. Ο Ελληνογενής πληθυσμός διατηρήθηκε μαζί με τον αρχαιότερο Αραμαϊκό (κυρίως στην Μεσοποταμία) που κατά πλείστο υπήρξε αγροτικός, αν και επηρεάστηκε από τον Ελληνικό πολιτισμό όμως διατηρώντας την πολιτισμική τους ιδιομορφία που ενισχύθηκε με τον επελθόντα θρησκευτικό χωρισμό ακολουθούντων τον μονοφυσιτισμό. Οι Έλληνες Ορθόδοξοι μαζί με τους ενσωματωμένους σ' αυτούς τοπικούς πληθυσμούς έζησαν μετά από τον 7ο αιώνα υπό την μωαμεθανική Αραβική κατάκτηση. Αν και στην καθημερινή ζωή βαθμιαία άρχισαν να χρησιμοποιούν την αραβική γλώσσα, διατήρησαν στον εκκλησιαστικό βίο την ελληνικήν γλώσσα.

Ο Π. Καρολίδης αναλύει την εθνική προέλευση των αναφερόμενων Ορθόδοξων Χριστιανικών πληθυσμών στηριζόμενος στα εξής επιχειρήματα:

- Η φυλή και η φυλετική συγγένεια είναι στοιχείο φυσικό, η εθνότης δε και η εθνική συγγένεια είναι αρχή και δύναμη ηθική στη μεγάλη ιστορία τον ανθρώπινου βίου στην ιστορία, δηλαδή στον πνευματικό βίο και τον πολιτισμό μετάβαση ενός λαού.
- Ένα έθνος μπορεί να προαχθεί από μια ή πολλές συγγενής ή μη-συγγενείς φυλές με την αφομοίωση των πολλών φυλών στην ενότητα της ιστορικής ιδέας, στην ενότητα του βίου και του πολιτισμού τους,

ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ
ΤΩΝ
ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ
ΣΥΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ
ΤΟΥ
ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΡΟΛΙΔΟΥ
Μ. ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩ Μ. ΤΟΥ ΚΡΕΙΤΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
1909

- Οι φυλές ως στοιχεία φυσικά μπορούν να παρέλθουν ή να εξαφανισθούν στα φυλετικά τους γνωρίσματα στην δημιουργία ιστορίας αλλά το έθνος όντας δύναμη ηθική, τρεφόμενη από την συνείδηση της εθνικής υπόστασης στην εξέλιξη της ιστορίας, υπερέχει των καιρικών επιδράσεων και μένει εφόσον ζει η εθνική συνείδηση, ακόμα και αν εξαφανιστούν τα φυλετικά γνωρίσματα της.
- Η φυλή έχει ως γνώρισμα απλά την ενότητα την ανθρωπολογική στην εμφάνιση διάπλαση και κατασκευή του σώματος όπως και στην ενότητα της γλώσσας στην καθημερινότητα. Αντίθετα η εθνότης έχει γνώρισμα την συνείδηση της εθνικής ενότητας που προέρχεται από την συνέχεια της ιστορικής πορείας με βάση των πνευματικών ανθρώπινων διανοημάτων, φρονημάτων και αισθημάτων.
- Λόγω των ιστορικών περιστάσεων, της ξενικής κατάκτησης, οι Ορθόδοξοι Χριστιανικοί πληθυσμοί ως γλώσσα στην καθημερινότητα έχουν του κατακτητή του Αραβικού λαού, όπως συμβαίνει στους Τουρκόφωνους της Μικράς Ασίας (το κείμενο είναι το 1909), όμως η εθνική συνείδηση και γλώσσα παραμένει Ελληνική που αναγνωρίζεται και την υπαγωγή στο Ορθόδοξο Γένος των Ρούμ (Μιλλέτι Ρούμ).

Στο προαναφερόμενο του έργο του ο Παύλος Καρολίδης, στηριζόμενος στους παραπάνω άξονες ανάλυσης, αποδεικνύει την ελληνικότητα των πληθυσμών που ζούσαν πριν από 125 χρόνια στον ευρύτερο χώρο ως μέλη των Πατριαρχείων της Αντιοχείας και της Ιερουσαλήμ. Δεν πρέπει σήμερα να αγνοούμε ότι οι απόγονοι των πληθυσμών αυτών, που σήμερα αυτό προσδιορίζονται ως Ελληνορθόδοξοι αλλά ακόμα και οι Ελληνοκαθολικοί (Μελκίτες) αποτελούν τμήμα του Ελληνισμού της Ανατολής, που την τελευταία δεκαετία μέχρι και σήμερα δοκιμάζεται η ύπαρξη τους, όπως έγινε και πριν αιώνα στην Ανατολή με τις τραγικές συνέπειες των γεγονότων της περιόδου 1914-1922.

Αποτελεί πηγή ανησυχίας ότι οι παράγοντες—εντός και εκτός του γεωγραφικού χώρου των γεγονότων - που συνέβαλαν στον αφανισμό των Χριστιανικών λαών της Ανατολής πριν από ένα αιώνα και σήμερα αποτελούν πηγές απειλής προς τις Χριστιανικές κοινότητες της Συρίας.

**ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΟΙΟΜΚΩ**

- **Αποτύπωση Κτιρίου σε Φιλανθρωπικού Ίδρυμα Αθηνών και
Εκπόνηση Μελέτης Συντήρησης του.**

**Προσκαλούνται Αρχιτέκτονες— Πολιτικοί Μηχανικοί—Μηχανολόγοι—
Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί.**

- **Αναζήτηση και αποδελτίωση Εθνικών ή/και Διεθνών Δικαστηρίων
για αποφάσεις σε θέματα αποκατάστασης και επανορθώσεων στην
περίπτωση μαζικών παραβιάσεων δικαιωμάτων του ανθρώπου.**

Προσκαλούνται: Νομικοί.

- **Αποτίμηση των Αποτελεσμάτων των Προγραμμάτων της ΟιομΚω
που συμπλήρωσαν 12 ετή δράση**

(Α) ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ

(Β) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

(Γ) ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΤΕΚΗΜΡΙΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Προσκαλούνται: ιστορικοί, φιλόλογοι και κοινωνιολόγοι.

Summary of the articles in the present Newsletter of the Ecumenical Federation of Constantinopolitans (EFC)

- The Christmas message of His All Holiness Ecumenical Patriarch Bartholomeos. p.2-4.
- Support programs of EFC to youths studying at the Lyceums and Universities of Greece of Constantinopolitan origin, p. 5.
- Solidarity with refugee Greeks from Ukraine—Show of the film "As Vasilevun Rumey! The Story of Azov Greeks", p.6-12.
- Memory of Church chanter Leonidas Asteris, p. 13-14.
- Corpus of translation from English to Greek of books on the "Population Exchange between Greece and Turkiye (1923-24), p. 5.
- Social Solidarity activities, p.16-19.
- The historian Pavlos Karolidis and the Christians of Syria, p.20-25.
- Invitation to voluntaries, p.25.

İstanbulu Rumların Evrensel Federasyonunun (İREF) Bu Bültende yer alan makalelerin özeti

- Ekümenik Patrik Hazretleri Bartholomeos 'un İsa Peygamberin doğuş yortusu mesajı, s. 2-4.
- İstanbul kökenli Yunanistan Lise ve Üniversite öğrencilerine burs destek programları, s.5.
- Ukrayna Rum mültecilerine destek ve Azov denizi Rumları için filmin gösterimi, s. 6-12.
- Merhum mugani Leonidas Asteris'in anısı, s.13-14.
- Türkiye Yunanistan arasında nüfus mübadelesi ile ilgili kitapların İngilizce den Yunanca'ya cevrimi, s.15.
- Sosyal Dayanışma etkinlikleri, s.16-19.
- Tarihçi Pavlos Karolidis ve Suriye Hristiyanları konusunda eseri, s.20-25.
- Gönüllülere çağrı, s.25.

ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ

- «Η Ένωση Κωνσταντινουπολιτών» με τα δύο μέλη σωματεία <http://www.enokon.gr/>
  - «Νέος Κύκλος Κωνσταντινουπολιτών»
  - «Σωματείο Ελλήνων Υπηκόων Απελαθέντων εκ Τουρκίας»
- «Ένωση Ομογενών εκ Κωνσταντινουπόλεως Βορείου Ελλάδος» <https://sylogoskbe.wordpress.com/>
- «Αδελφότης Κωνσταντινουπολιτών Μεγάλου Ρεύματος "Ο Ταξιάρχης"» <http://www.megarevma.gr/>
- «Σύνδεσμος Μεγαλοσχολιτών» <http://www.megalixoli.gr/>
- «Σύλλογος Ζαππίδων» <https://www.facebook.com/events/610745252286345/>
- «Σύνδεσμος Κεντρικιάδων»
- «Σύνδεσμος Ιωακειμειάδων»
- «Φιλανθρωπικός Σύνδεσμος Γαλατά Κωνσταντινουπόλεως»
- «Αθλητικός Όμιλος Ταταύλα» <http://www.tatavlas.gr/>
- «Αθλητικός Σύλλογος Πέρα» <http://as-pera.gr/>
- «Αθλητικό Βυζαντινό Κέντρο»
- Σύλλογος Πριγκηπιανών «Άγιος Γεώργιος ο Κουδουνάς» <https://www.facebook.com/SylogosPrigipianon/>
- «Μορφωτικός Σύνδεσμος Χάλκης «Ο Άγιος Νικόλαος»» <http://www.halki-morf-sind.gr/>
- «Ο Εν Αθήναις Σύλλογος Μουσικοφίλων Κωνσταντινουπόλεως» <http://www.cmkon.org>
- «Σύνδεσμος των εν Ελλάδι Ζωγραφειωτών Κωνσταντινουπόλεως» <http://sezografyon.gr/home/>
- Εστία Κωνσταντινουπόλεως <http://estiakon.gr/>
- Σύνδεσμος Ελλήνων Βετεράνων Αθλητών Στίβου Κωνσταντινουπολιτών
- Μορφωτικός Σύνδεσμος Μακροχωρίου Κωνσταντινουπόλεως «Το Έβδομο του Βυζαντίου» <https://www.facebook.com/makrochoricon>.
- Εθελοντές για την Κωνσταντινούπολη.

ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΕΚΤΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

- «Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών Γερμανίας»
- «Ομοσπονδία Κωνσταντινουπολιτών Αυστραλίας» με 3 σωματεία στις περιοχές της Αυστραλίας
- «Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών Ελβετίας» www.agcos.ch
- «Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών Ηνωμένου Βασιλείου» <https://www.facebook.com/acguk.net/>

ΑΡΩΓΑ ΜΕΛΗ

- «Επτάλοφος» Ιστορική Βιβλιοθήκη Μελέτης και Έρευνας
- Σύλλογος των Φίλων της Πατριαρχικής Μεγάλης του Γένους Σχολής.
- Φίλων Βυζαντινών Τεχνών
- Πολιτισμού & Κοινωνικής Ανάπτυξης.
- Ένωση Κωνσταντινουπολιτών Μικρασιατών Βορείου Αττικής η "Αγία Σοφία".
- Εταιρεία Μελέτης της καθ' ημάς Ανατολής <https://www.facebook.com/etmelan1/>
- Ελληνικός Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών Σικάγου.
- Ελληνικός Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών περιοχής Washington D.C.